

19.4.2001

1155/2/01

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Kaija Tanttinen-Laakkonen

LASTEN JA NUORTEN HAMPaidEN OIKOMISHOIDON SÄÄNTELYÄ KOSKEVA ESITYS

Tutkittavanani on ollut ja on edelleen lasten hampaiden oikomishoitoa koskevia kanteluita. Näitä kanteluita tutkiessani olen havainnut, että epätietoisuutta ja eriäviä näkemyksiä vallitsee siitä, onko lasten hampaiden oikomishoidossa kyse kunnan järjestämisvelvollisuuteen kuuluvasta lakisääteisestä tehtävästä. Havaintojeni perusteella on myös ilmeistä, että lasten hampaiden oikomishoidon saatavuudessa on suuria kuntakohtaisia eroja.

Käsitykseni mukaan terveydellisin perustein suoritettava hampaiden oikomishoito on samalla tavoin kuin hampaiden kovakudosten ja tukikudosten hoitokin osa suun perusterveydenhuoltoa. Purentavirheiden laajuuden ja vaikeusasteen mukaan oikomishoito voi olla joko perusterveydenhuoltoa tai erikoissairaanhoidoa. Oikomishoidon saamisen perusteena tulee käsitykseni mukaan olla potilaan terveydentilan edellyttämä, lääketieteellisesti perusteltu hoidon tarve. Kysymys on käsitykseni mukaan kunnan järjestämisvelvollisuuteen kuuluvasta lakisääteisestä tehtävästä.

Perusterveydenhuollon palveluiden, kuten hampaiden oikomishoidon, alueellisesti nykyistä yhdenvertaisempaan toteutumiseen voidaan vaikuttaa osin ottamalla huomioon väestön terveyttä edistävät näkökohdat mm. taloudellisia voimavaroja koskevassa päätöksenteossa sekä toisaalta täsmällisellä ja selkeällä lainsäädännöllä. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus on katsonut, että koska oikomishoidon järjestelykysymykset ovat nousseet esille monialla, ajantasalla olevien hoitosuosituksen laatiminen valtakunnan tasolla olisi tarpeellista.

Kunnallisen hammashoidon laajentamista koskevassa 6.10.2000 päivätyssä hallituksen esityksessä (HE 149/2000 vp s. 10) todetaan seuraavaa. "Erityisesti alle19-vuotiaiden lasten ja nuorten terveyden edistämiseen ja hyvään ehkäisevään hoitoon perustuva suun terveydenhuolto on tarkoitus varmistaa vastaisuudessa, koska lapsuus- ja nuoruusiällä luodaan edellytykset aikuisiän hyvälle suun ja hampaiden terveydelle. Lasten ja nuorten hammashuollon asema on tarkoitus turvata ensi sijassa kuntiin kohdistuvalla ohjauksella ja tarvittaessa kansanterveyslain muutettavaksi ehdotettavan 49 §:n perusteella annettavalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella, jossa voitaisiin määritellä erityisesti lasten ja nuorten hyvän hammashoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet."

Lasten hampaiden oikomishoitoa koskevia kanteluita käsitellessäni olen tullut siihen johtopäätöksen, että oikomishoidon kuulumisesta suun perusterveydenhuoltoon vallitsee eriäviä näkemyksiä ja että olisi perusteltua tarvetta säätää asetuksella erityisesti lasten ja nuorten hyvän hammashoidon kannalta tarpeellisista toimenpiteistä oikomishoito mukaan lukien. Oikomishoidon järjestämistä koskevien valtakunnallisten hoitosuosituksen laatimista pidän vähimmäisvaatimuksena.

Saatan tämän käsitykseni sosiaali- ja terveysministeriön tietoon ja pyydän ministeriötä ilmoittamaan minulle 31.12.2001 mennessä, mihin toimenpiteisiin esitykseni on antanut aihetta.